

ÎN CONTRA DIRECȚIEI SCOATERII OPEREI LITERARE MIORIȚA DIN PROGRAMUL ȘCOLAR

*Constantin MACARIE, profesor
președinte Fundația „Simion Mehedinți-Miorița” Soveja, Vrancea*

**„CĂ L-APUS DE SOARE/
VREAU SĂ MI TE-OMOARE...”**

*„Numai prin cultura noastră țărănească
vom însemna și noi ceva în lumea asta mare.
Cu armele Occidentului nu vom bate niciodată
Occidentul și va trece multă vreme până vom
înceta a fi o caricatură sau, în cel mai bun caz,
o copie fără importanță a Apusului”*

(Constantin Brăiloiu)

Descoperită, după cum bine se știe, la Soveja, în 1846 de către Alecu Russo, ce era la acea vreme în surghiun politic acolo, „Miorița” a trezit un interes uriaș atât prin forma ei, cât și datorită mesajelor ce stau ascunse și care tot ies ca dintr-un izvor miraculos. Și toate acestea au stârnit discuții aprinse, controversate, conflicte de interes, vrajbă și răfuiești. S-a ajuns atât de departe, încât s-a discutat să fie scoasă din cărțile școlare și...uitată. Păi dacă **„uităm cine ne sunt strămoșii! Uităm de Mircea și de Ștefan! Uităm cine ne sunt străinii! Uităm de lance și dușman! Uităm de Adevărul sfânt! Uităm censeamnă conștiința! Uităm de-al poeziei cânt! Uităm colindele și plaiul! Uităm părinții prea cărunți! Uităm să zămislim copii! Și pe sărman, și pe flămând, și pe cei morți, și pe cei vii, îi tot uităm pân-la mormânt! Uităm ce este Miorița ! Dacă uităm, dacă uităm, cine suntem, cine suntem...?”**

Este revoltător, condamnat că tocmai una dintre marile creații clasice ale literaturii universale să devină inacceptabilă în propria-ne țară? Unde s-a mai pomenit așa ceva cu o poezie?! De unde atâta ură împotriva ei?

Un poem național unește poporul. Nu înțeleg de ce acest poem dezbină la noi, românii! Căci Miorița a fost invocată în conflictele politice nu o dată. Mulți așa-zisi politicieni și-au susținut programul politic cu versuri din Miorița. Mai mult, la comenzi politice sau de alt interes, Miorița a fost interpretată voit greșit, inventând în ea mesaje incredibile, de care românul e străin. Așa că Miorița, un poem simplu, dar deosebit de frumos, ieșit din mintea, sufletul unui păstor **„neștiutor nici de limbă, nici de gramatică, nici de versificațiune”**, cum spune Eminescu, a fost folosită în multe scopuri, ades meschine, că, cică ar fi nocivă, dăunătoare națiunii, individului.

Miorița a devenit mărul discordiei între intelectuali, îndată ce a fost

publicată. Cărturarii de bună credință nu admit, culmea, că țărani au putut gândi ceva mai mult, mai abstract, mai luminos decât gândesc ei înșiși. Ei explică totul pe dos și înjosesc Miorița. Și totul de la o percepție greșită, conform căreia Miorița prezintă o întâmplare reală și că ciobanul ar fi fost, cu adevărat, ucis. Ceea ce se întâmplă în ultima vreme cu marile valori ale culturii noastre, și deci și cu Miorița, am numi-o „demitizare”. Marele critic literar și scriitor George Călinescu consideră Miorița unul din cele patru mituri fundamentale ale culturii populare românești:

1. Mitul etnogenezei poporului român legenda Dochiei și a lui Traian – ;
2. Mitul erotic, ce l-a inspirat pe Eliade Rădulescu în Poezia Zburătorului.
3. Mitul jertfei pentru creație – Meșterul Manole (Mânăstirea Argeșului)
4. Mitul morții și al transhumanței – Miorița

Și în contextul acestei demitizări”, s-a ajuns atât de departe că s-a propus scoaterea ei din manualele școlare, din programa școlară. Și ne întrebăm, ca adevărații români ce trăim apartenența la creatorul Mioriței, dar și la imensele valori ale poporului nostru: Cum se face că această creație clasică de dimensiuni universale să fie ignorată, respinsă în propria țară, de propriul popor, cu atâta înverșunare?!

Oameni de cultură de valoare au explicat Miorița după cum li s-a potrivit lor mai bine.. Alții au atacat și contrat păreri lor, adăugându-se celor ce nesocotesc valoarea Mioriței. S-a ajuns ca chiar Nichita Stănescu, să fie derutat, încât să afirme că „Miorița este școala tristeții naționale”. Nu Miorița este tristețe națională. Tristețea națională sunt aceste păreri anti – Miorița, antiromânești.

Dar care sună aceste „demitizări”, atacuri la adresa Mioriței? Ele provin de la niște întrebări, afirmații ale unor specialiști în materie.

1. Cine a descoperit MIORIȚA?
2. Cine este autorul MIORIȚEI?
3. Miorița este o poemă ce dovedește că românii sunt un popor de ucigași.
4. Miorița, prin atitudinea ciobanului în fața morții anunțate induce un sentiment de resemnare, de neputință, de supunere oarbă în fața destinului, induce starea de lașitate, defetismul, refuzul la implicare, fuga de răspundere, acel nu se poate altfel. Aceste ultime mesaje despre atitudinea ciobanului în fața morții le găsim recent exprimate în chiar contextul disputelor politice ale vremii. Iată unele dintre ele!

Citez Mihai Neamțu: *„Afecțiunea românească pentru Miorița și pasivitatea față de vestea morții vorbește despre un anumit mod de-a înțelege timpul. Cum se traduce faimosul „amor fati” în mentalitatea colectivă? Cum se explică eșecul construcțiilor noastre politice și debilitatea socială? Nu suntem oare vinovați pentru c-am ales mai curând oița năzdrăvană în locul curajului și al simțului pentru dreptate probat de Vitoria Lipan (în*

Baltagul)?”

Citez pe o judecătoare din județul Timiș care recent spune: **”Generațiile întregi, crescute la umbra Mioriței, au deja înscrise lasitatea și defetismul în codul genetic. Lipsa de implicare, fuga de răspundere, veșnicul „nu se poate” sunt cartea lor de vizită.**

Comunismul i-a învățat pe cei mai mulți să tacă, cu capul plecat, sperând că, târându-se, nicio sabie nu i-l va tăia. Pe cei puțini privilegiați i-a învățat să fie aroganți, obraznici și abuzivi, dar slugarnici cu puternicii zilei.”

Și s-o luăm sistematic, de la început. Dar bine e ca atunci când vrem să judecăm MIORIȚA să punem lectura înaintea judecății. Să mergem la întâlnirea cu Miorița, cu ochii în text, citindu-l. Și să amintesc un fapt. Miorița nu se analizează, nu se judecă... Ea se simte. Cu buzele, cu sufletul. Și vă invit să o simțim. Pentru că ea spune lucruri neștiute, ascunse, moștenite în noi, pe care nici noi nu știm că le ținem înlăuntrul. Așa de bine sunt ascunse. Iar ceea ce facem noi acum, nu este o analiză, ci este o descifrare a mesajelor, la care vă invităm să facem efortul de a le înțelege în corpul ei de capodoperă. Este o invitație de suflet la descoperirea a acelui CEVA ascuns, genetic în noi, în contextul complexe noastre existențe de la naștere și până la moarte. S-o citim atent cu ochii minții și ai sufletului. Și apoi cu pași înceteți, fără prejudecăți, să o percepem cu toate simțurile noastre, de descendent din acest popor.

Deci, cine a descoperit Miorița?

Cred că nu mai este pentru nimeni un secret că MIORIȚA a fost descoperită de Alecu Russo, la Soveja, în martie 1846, în timp ce se afla în surghiun, pe motive politice, la Mănăstirea Soveja, din Vrancea.

Conștient că se află în fața unei capodopere, de îndată, Alecu Russo o trimite prietenului său, Vasile Alecsandri, care o publică în 1850 în Foaița Bucovina, sub titlul Micoara, cu specificația că ***„această baladă mi-a fost adusă din Munții Sovejei de D: A: Rusu, care o descoperi, împreună cu multe altele în vreme cât a fost ecsilat pe nedreptate la mănăstirea Sovejii”***.

Republicată în 1866 în volumul Poezii populare ale românilor, la București, dar fără specificația de mai sus, ci alta, Miorița a devenit mărul discordiei în lumea literară și nu numai. Și de când a fost publicată, Miorița „străbate lumea”, spune prof. Ion Filipciuc, de la Câmpulung Moldovenesc și dedică chiar o carte acestor colindări.

Primele atacuri au venit când s-a pus în discuție cine a descoperit Miorița. A fost o dezbatere care a fost provocată de chiar prietenul lui Alecu Russo, Vasile Alecsandri, care, în a doua jumătate a anului 1866 ne propune volumul „Poezii populare ale românilor” ce se tipărește la București, în care nu se mai pomenește nimic despre cel care a cules-o din „munții Sovejii”. Alecu Russo murise între timp. Din contră se face mențiunea într-o notă la Dolca, precum că ***„această baladă a Dolcâi precum și acea a Mioriței le-am cules din gura unui***

baciu, anume Udrea, de la stâna de pe muntele Ceahlău... într-o frumoasă seară de vară a anului 1842...". Cel care consemnează acest fapt este chiar Vasile Alecsandri. Este total neadevărat și s-a dovedit în critica literară că este doar o încercare, o rătăcire dictată din anumite considerente ce țin de intervențiile asupra textului ale „bardului de la Mircești”, prin care ar fi vrut să-și aroge descoperirea baladei, care uimise lumea prin frumusețea ei. Și critica literară a demontat și acest neadevăr. Vasile Alecsandri în călătoria la care face referire, nu a juns niciodată pe Ceahlău.

Și de aici marea dispută cu privire la autorul Mioriței, ce este folosită și ca un alt argument de a nu fi inclusă în programa școlară de limba română, mai ales la categoria literatura populară. Și să explic!

Realizarea culegerii de „Poezii populare” a lui Vasile Alecsandri nu a fost apreciată de toată lumea, mulți critici exprimându-și îndoiala asupra valorii acesteia pentru spiritul veacului, dar nu numai, ci și pentru eternizarea valorii și talentului poporului român. Duiliu Zamfirescu îl considera pe Alecsandri "un rău culegător de poezii populare", apreciind că acesta "s-a înșelat fundamental când a crezut că poate introduce unele dulcegării sentimentale în viața versificată a poporului nostru".

Duiliu Zamfirescu l-a contestat pe Alecsandri că a "liricizat" în mod exagerat o creație literară eminentă epică. Cu alte cuvinte, era acuzat pentru faptul, recunoscut de altfel de Vasile Alecsandri, că s-a intervenit în textura poeziei populare autentice, aceasta fiind finisată cu instrumentele omului de înaltă cultură, lucru care conducea, în opinia unora, la o falsificare a autenticității operei autorului anonim.

Cine este autorul MIORITEI?

Mai recent Nicolae Manolescu emite o altă părere, spunând undeva că Miorița ar trebui inclusă în opera poetică a lui Vasile Alecsandri... Că, vezi Doamne, Alecsandri ar fi „stilizat-o” într-atât încât nu mai aparține folclorului, sufletului etnic românesc, ci a devenit o creație – o capodoperă, ce-i drept, a unui autor anumit, iar acesta este Vasile Alecsandri!...”

Bizara teză a lui Nicolae Manolescu privitoare la Miorița poate fi luată în seamă, poziționând-o în contextul largului front anti-naționalist și anti-românesc deschis după 22 decembrie 1989...

Câteva aspecte se cuvin a fi luate în discuție întru apărarea autorului anonim ca adevărat creator al Mioriței, justificând oarecum atitudinea lui Alecsandri, cea de intervenție pe textul original (mă refer la cel ieșit din gura voinicului de la Soveja), dar și original(cu referire la cel transcris de Alecu Russo la momentul culegerii). Aici trebuie făcută precizarea că asupra textului original(al ciobanului) ai avut loc vrând, nevrând trei intervenții. Prima este că Russo obișnuia să scrie tot ce culegea în limba franceză(vezi legenda Piatra Teiului) și fără îndoială că anumite cuvinte din română au fost traduse cu un al

corespondent francezesc. A doua este aceea când Alecsandri l-a readus în limba română. Iar a treia este intervenția „stilizată” recunoscută a lui Alecsandri. Și aici avem un mare handicap: nu există un text original, de la Soveja. (avem pe cele de la Tg Mureș și Cleja, ce este cu totul altceva).

De ce a intervenit Alecsandri pe text? Cel care ne-a introdus pe marea scenă a literaturilor din Europa a fost "poetul gîntei latine", Vasile Alecsandri. După cum se știe, extraordinara carieră a baladei Miorița în cultura română modernă pornește de la vestita culegere de "Poezii populare ale Românilor", adunate și întocmite de Vasile Alecsandri și dedicată Doamnei Elena Cuza în anul 1862, însă publicată abia la începutul anului 1866.

Este știut că cel care l-a apărat pe poetul de la Mircești a fost Titu Maiorescu. Maiorescu subliniază foarte bine contextul cultural și de mentalitate în care a acționat Vasile Alecsandri la jumătatea secolului al XIX-lea. Preocupările lui Alecsandri în ceea ce privește folclorul popular românesc erau de notorietate, decurgând din programul „Daciei Literare” al lui Kogălniceanu. Iar rezultatele au fost valorificarea în mediul cultural european a imaginii românilor, a talentului său creator puțin cunoscut, sau recunoscut. Vasile Alecsandri, entuziasmat de frumusețea poeziilor noastre populare, simte un fel de mândrie patriotică și îndemnul de a le arăta în toată splendoarea lor Europei. Și de aici intervenția pe text, o intervenție pur emoțională, chiar patriotică am spune, pe formă, dar nu și pe conținut. Și tot de aici tentația de a-și aroga dreptul de culegător și al Mioriței.

Iar demersurile lui Alecsandri au avut multiple consecințe. Mai întâi a stârnit interesul pentru folosirea limbii române de către clasele conducătoare din România ce foloseau mai mult limba franceză. În al doilea rând a reorientat gustul publicului spre creațiile autentice românești, ignorate, sau mai bine spus aproape necunoscute. Din acest motiv, versiunea lui Russo-Alecsandri a Mioriței, (acesta din urmă poate fi considerat „un șlefuit al diamantului brut al variantei populare”) va deveni pentru mulți etalon în descifrarea mesajului acestei creații populare, în ciuda numărului extrem de mare de variante descoperite - varianta lui Șincai, varianta de la Cleja(-Bacău), cele din Vrancea și multe, multe altele. Astfel, cântecul „Meoara” își face intrarea în cultura română modernă prin Alecsandri, cu ajutorul lui Alecu Russo, cel care a decoperit-o la Soveja. De atunci Miorița a generat dezbateri îndelungi și opinii diferite în jurul ei, care justifică pe deplin calificarea sa drept "mit". Mitul este sămânța din care derivă în mod organic toate aspectele realității, punctul de la care pornește "cultura". A scrie despre istoria unei civilizații pornind de la analiza miturilor sale fondatoare devine un obiectiv urmărit de toți marii oameni de cultură.”

„Miorița a intrat în centrul tuturor abordărilor literare cu privire la creația populară și „a devenit o oprire obligatorie pentru orice om de cultură preocupat de destinul neamului românesc, generându-se astfel în scurt timp o

literatură uriașă, imposibil de inventariat (ION FILIPCIUC)**Care-s mesajele Mioriței?**

Există destule voci denigratoare a Mioriței, a autorului ei. Între acestea și una - cea mai jignitoare la adresa poporului român, considerat un popor de ucigași. Această etichetare derivă din faptul că nu se recunoaște, nu se vrea a vedea că Miorița nu are un deznodământ. Crima nu se produce. Ea este presupusă(, și de-o fi să mor”) tocmai pentru a crea spațiul, un punct de pornire a testamentului ciobanului, o motivare de afirmare a concepției populare cu privire la viață și moarte. Dar mă întreb: - Crime se petrec numai în spațiul nostru carpato-danubiano-pontic, în „spațiul mioritic”? (Și denigratoare mi se pare folosirea acestei sintagme - „spațiul mioritic” - a lui Blaga în alte contexte(economice, politice etc.). Fără îndoială că se petrec pe toată întinderea planetei. Iar motivele sunt multiple: erotice, sociale, economice, rasiste etc. Și atunci de ce doar noi suntem cotați ca un popor de ucigași, pornind de la o simplă operă a unui om din popor? Și de ce de aici toate crimele din istoria noastră sunt considerate ca fiind generate de MIORIȚA, induse de cei doi ciobani?

În tulburătorul proces de transhumanță asemenea evenimente se vor fi produs. Și aceste crime ce se produc în toate mediile, la toate națiunile acestei planete. Crimele roduse pe traiectul transhumanței au generat meditația ciobanului care a pornit de la presupunerea că „dacă mi se întâmplă și mie?!”. Și de aici căutarea unui răspuns. Meditația diurnă se transformă brusc, sub cerul înstelat, în tovarășia brazilor, a munților, a lunii, a stelelor, acompaniat de lătratul câinilor, de clinchetul tălăgilor, a liniștii, în meditație nocturnă.

Acum ciobanul caută o soluție pașnică, devenind meditativ. De acum ciobanul este o voce a eului liric, în care se trezesc gândurile, dorurile ce-i cârmuiesc viața. Între acestea și prietenia cu natura, atât de bine sugerată și în Toma Alimoș (Toma a lui Moș, de fapt, la origine).

Ciobanul trăiește prima emoție existențială gravă, știindu-se, ca orice ființă, vulnerabil în singurătatea naturii. Și atunci se trezește în el acel CEVA ascuns pe care nici el nu-l știa că-l poartă genetic, drept moștenire. Acum durerea sfărâmă în cuvinte bucuria de a trăi, dragostea de viață, de muncă, de oile sale, de tradiție, de cântec, de măicuță... Și de aici se naște poezia. Căci testamentul său este adevărata poezie ce dă farmec și valoare de capodoperă baladei.

Așa cum am mai spus, acum se declanșează meditația omului matur. Se declanșează o învolburare a gândurilor ce urmează o cale a ordinii firești. „Mândrul ciobănel” își organizează mental un ceremonial impresionant, spectaculos, utilizând tot ce știe din tradiția populară. Trupul lui va fi redat pământului. O știe bine, dar nu oricum și oriunde, ci „în dosul stâniei”, „în strunga de oi”, și încredințează acest ceremonial chiar ucigașilor săi. Astfel „ cel ungurean/ și cu cel vrâncean” devin din tovarăș de transhumanță și apoi ca

odioși complotiști, pioși coparticipanți la ceremonialul îngropăciunii. Se vede clar că asasinatul se petrece doar în mintea ciobanului moldovean și de aceea nu este preocupat decât de punerea în scenă cât mai impresionant a unui ceremonial al îngropării sale.

Deci nu resemnare, nu fatalism, nu scepticism. Din contra optimism. Miorița este un triumf al vieții împotriva morții, pus în lumină prin această „liturghie cosmică”, un as din mâneca ciobanului mioritic. Autorul anonim care a fost și este permanent în căutarea frumosului, a eticului în tot ce face, găsește frumosul și în moarte. Cu alte cuvinte găsește, precum spune Arghezi și „în bube mucegaiuri și noroi... frumuseți și prețuri noi”.

Teoria fatalistă, a resemnării este cea mai dezavantajoasă pentru noi, periculoasă chiar în definirea existenței noastre. Așadar, fatalism?! Un "fatalism" greu de acceptat într-o perioadă în care neamul românesc era chemat de istorie să se împlinească în sfârșit pe plan european..

Ș-apoi să ne reamintim versul trecut voit sau nu neobservat, neluat în seamă: „și de-o fi să mor”. Autorul anonim nu spune și cum „o fi să moară”. Ar putea să moară într-o luptă vitejească în bâte, în topoare, în care șim bine „Unde-i unul nu-i putere...unde-s doi puterea crește! Și ucigașii sunt doi. Sau poate fi ucis în somn, dormind „iepurește”, cum spune poporul, sub aripa stânii, pentru a păzii oile de sălbăticiuni. Sau chiar „mișelește”, înjunghiat pe la spate într-o negociere a pretențiilor. precum Toma Alimouș de către boierul Manea. Deci nu poate fi adusă în discuție ideea acceptării fără luptă a destinului, atâta timp cât acest „de-o fi să mor”, lasă posibilitatea și acestor întrebări: „În ce condiții”. Iar ciobanul nu face altceva decât își imaginează posibila moarte, își pregătește un ceremonial care să îndulcească moartea, concepând-o ca o reintegrare în calmul și liniștea naturii, ca pe nuntă cu „o mândră crăiasă/ a lumii mireasă”

Trăit departe de lume, în singurătatea munților, departe de ai săi, având ca prieteni oile, câinii, fluierile și apoi munții, brazii pâltașii „frățiori”, dormind sub cerul liber acoperit de stele, mângâiat de lună, toți și toate îi vor fi alimentat imaginația, văzându-i ca actorii participanți la „nunta sa” cu acea „fată de crai”.

Mihai Neamțu în articolul „Despărțirea de Miorița”, vorbește de fatalismul generat de Miorița și imperativul înnoirii, încercând să motiveze tragismul istoriei noastre ca afectat de atitudinea ciobanului moldovean. Și după ce expune cele mai înainte arătate: **„Să ne întrebăm: mai este actuală Miorița dacă vorbim despre viitor? Ce poate fi salvat din această capodoperă literară pentru supraviețuirea României în mileniul III? Concepția pastorală despre lume și viață nu te ajută să evoluezi în cadrele instituționale ale veacului nostru (cu tot ceea ce înseamnă acțiune, competiție și globalizare).”**

Iată cum se constituie atacul asupra Mioriței! „Noi, când ne distrugem obiceiurile, de fiecare dată când vrem să ne promovăm țara, recurgem la

tradiție...”(Ion Coja)

Creația în discuție nu este expresia unei concepții "fataliste" despre lume, ci o viziune grandioasă despre o victorie asupra morții. Iar această victorie are loc prin recurgere la absolut, cu chiar prețul morții.

Mai mult. „Poetul are în fața morții întotdeauna un as în mânecă - METAFORA”. „Mândrul ciobănel” scoate din mâneca sufletului său metafora grandioasă a nunții cosmice, prin care se vede reintegrat în natură. Iar ideea este subtil și măreț sugerată prin acel paralelism uman-natural, atât din portretul „măicuții bătrâne” făcut ciobanului, cât și din viziunea nunții cosmice.

Opinia atât de antiromânească a lui Mihai Neamțu este demontată și înfierată cu cuvânt românesc, „foc ce arde într-un neam ce fără veste / s-a trezit din somn de moarte ca viteazul din poveste” de către Ion Coja. O reproduc cu drag, cu sentimentul mândriei de a fi urmaș al ciobanului mioritic, dar și cel al trăirii pe viu în familia mea.

„Anticomuniști cu arma în mână, dispuși în orice clipă să se sacrifice pentru libertate și demnitate, au fost numai românii români! Niciun minoritar etnic sau religios printre partizanii anticomuniști din munții României! În Făgăraș sau în pădurea Babadagului, în Maramureș sau în munții Banatului, în Apuseni sau Vrancea, au suferit și s-au jertfit numai urmașii ciobănașului mioritic, care ortodox, care greco-catolic... Și atât! Alții nu au mai fost! Picior de ungur sau de sas, de evreu sau de țigan! De reformat sau adventist, care să fi urcat pe cărările de munte ale suferinței și jertfei... Ale demnității eroice!... Faptul că fiecare dintre acei partizani din munți, martiri și eroi deopotrivă, știau ca pe Tatăl nostru colinda baladei Miorița nu i-a făcut să lepede arma din mână! ...Ci, dimpotrivă!” scrie Ion Coja.

Și o asemenea experiență au trăit-o unii și la Soveja, ridicându-se împotriva comunismului prin anii 50.

Amintește Ion Coja că „părintele Radu Leonte din Sibiu, arestat în seara nunții sale, în iarna lui 1941, și întors la soția sa abia în septembrie 1964, întrebat cu teamă, cu sfială, cum e să stai în temniță 24 de ani?...a răspuns cam așa: **„Dragul meu, primii patru-cinci ani sunt mai grei, căci abia după aceea pricepi care este câștigul tău că te afli acolo...”**

Un răspuns a dat, peste ani, Mircea Eliade, care realizând un bilanț al marilor exegeze aplicate Mioriței, aduce în discuție, problema "terorii istoriei", o preocupare devenită aproape obsesie pentru istoricul religiilor. Moartea ciobanului este un răspuns la această teroare, ce ar putea fi valabil într-o lume contemporană dominată de absurd și represiune: **"Hotărârea aceasta de a te supune destinului nu trădează concepția pesimistă a existenței și nici pasivitatea de care s-a vorbit atât de mult. Mesajul cel mai adânc al baladei îl constituie voința ciobanului de a schimba sensul sorții sale, moartea ca fenomen inevitabil, de a-și transforma nenorocirea într-un moment al liturghiei cosmice, imaginându-și moartea în "nuntă cosmică, „mistică”**

îngăduind să-și biruie propria soartă.”

Au fost momente în istoria noastră când am fost striviți, fără a avea vreo șansă de a ne alege destinul, de a ne opune acestuia. Seamănă moartea ciobănașului, de ar fi avut loc vreodată, cu unele momente din istoria Neamului.

Vreau să mai amintesc, dincolo de mesajele atât de valoroase ce le emană Miorița, și valoarea artistică a poemei, prin care se situează între marile capodopere ale lumii., ca argument pentru păstrarea și studierea ei în școală.

Miorița, această baladă unică „în toată structura ei este așa de artistică, plină de simțire așa de înaltă pentru natura eternă, ... eu o socotesc drept cea mai nobilă manifestare poetică a neamului nostru” scria „ Ceahlăul prozei românești,, , cel de al treilea mare Mihai al românilor,,.

Balada Miorița ascunde în testamentul ciobanului multiple SEMNIFICAȚII, idei. Ceea ce preocupă cel mai mult este mesajul acestei poeme ascuns în testament. Un mesaj complex pe care un simplu român, și apoi alții(Miorița are și ea caracter colectiv) l-a pus în acest poem - perlă a spiritualității românești, mesaj ce stăruie în fiecare din noi. Și totul prin procedee artistice de mare rafinament poetic. Se spune că în Miorița găsești mai multe mesaje decât cuvinte. Și așa adăuga că fiecare cuvânt așezat artistic, având marea capacitate de a spune adevărul, potențează mesajele.

Dar despre acestea în altă lucrare.

Iată câteva considerente pe care le-am reținut ca argumente ce dau Mioriței valoarea morală și artistică atât de mare, atât de complexă, încât chiar dacă o vom uita așa cum există pericolul acestui timp, nu vom uita niciodată ce am simțit când am citit-o. Trecerea ei în manuale, în pagini de cărți, de culegeri, ar părea că sunt o garanție a neuitării ei. Și ne întrebă:- Oare e deajuns?, și „Oare nu-i păcat?!?!

Dar iată că și din cărți se cere scoaterea ei. Iar pentru aceasta s-a constituit și Asociația Anti-Miorița ce are ca obiective:

-înlocuirea conceptului de acceptare a unor valori perpetuate greșit de-a lungul timpului în societate, precum Resemnarea, Spiritul de Sacrificiu, Invidia și Lașitatea sau Fatalismul, valori care au generat un real prejudiciu de mentalitate, evoluție și moralitate cetățenilor români, cu cel de reformare a viziunii individului asupra propriei condiții, prin promovarea de valori precum Responsabilitate Civică, Asumare, Curaj, Respect, Unitate și Empatie.”

*Și tot aici să reamintesc spusele unei judecătoare din județul Timiș, a cărei atitudine privind „ a fi judecător” o împărtășesc, dar nu și motivațiile: **”Generațiile întregi, crescute la umbra Mioriței, au deja înscrise lașitatea și defetismul în codul genetic. Lipsa de implicare, fuga de răspundere, vesnicul „nu se poate” sunt cartea lor de vizită.***

Comunismul i-a învățat pe cei mai mulți să tacă, cu capul plecat, sperând că, târându-se, nicio sabie nu i-l va tăia. Pe cei puțini privilegiați i-a

învățat să fie aroganți, obraznici și abuzivi, dar slugarnici cu puternicii zilei.”

La o atentă analiză a acestor afirmații, orice om pe care îl preocupă educația, profilul moral al neamului, fără a avea pregătirea de specialitate va observa că sunt motivații lipsite de teme. Nu Miorița este VINOVAȚUL. Ci altele și altele ce țin de amplul și complexul proces al educației continue prin toate mijloacele și formele. Există în manualele școlare, în programa școlară recomandări de texte literare ce sunt alese toată necorespunzător și care nu au ce căuta în procesul de educație pe care literatura îl potențează.

Nu Miorița induce acele atitudini amintite anterior, ci cu totul altele. Halowen-ul, filmele de groază, porno, cărțile și revistele porno și cu conținut obscen, perpetua reformare a educației.....și multe altele sunt nocive educației astăzi. Mai mult subminarea autorității învățătorului, profesorului prin diferite „dispoziții și circulare”. Dar să nu ne facem că nu observăm că și noi educatorii avem vina noastră, ce vine din indiferența și nesocotirea rolului educației prin talent, tact pedagogic, ce să prevină conflictul școală-elev-familie. Școala, compartimentul cultural al fiecărei localități unde se investesc bani mulți doar cu salariile, fără a se face ceva pentru educarea adulților dincolo de școală trebuie să-și coreleze eforturile în direcția cultivării acelor atitudini mai sus invocate: **Responsabilitate Civică, Asumare, Curaj, Respect pentru neam și țară, pentru tradiții, Unitate în cuget și în simțiri și Empatie.”**

Apoi să scriem istoria neamului nostru corect, adevărată. Cărțile de istorie să spună adevărul. De la vitejia străbunilor, de la sacrificiul neamului învățăm cele mai sus spuse, dorite ca elemente definitorii ale profilului românului adevărat. Să scoatem la suprafață adevărul ce se tot conturează, pe care străinii chiar îl recunosc, acela că civilizația noastră stă la baza tuturor civilizațiilor. Să spunem și să convingem cine suntem cu adevărat.

Importăm idei, forme fără fond, obiceiuri străine neamului, fără discernământ, ci de dragul emancipării europene, mai degrabă din servilism. Și acestea ne distrug ca nație, nu Miorița. Recent se propunea ca elevii să fie instruiți să mănuiască armele, pistolul, deci să vină la școală, la petreceri înarmați. Dar de ce nu îi obligăm să învețe dansurile noastre populare: hora, sârba etc., tradițiile noastre atât de frumoase. În Grecia nu poți să ieși bacalaureatul dacă nu știi dansurile populare grecești. Spune „nea Mărin” - regretatul Amza Pelea: „- Mă fraților, văzut-ați voi pe americani jucând Capra...?!”

Așadar, să lăsăm Miorița în matca ei românească, în pagini de carte, în programele școlare și să învățăm copiii să interpreteze corect mesajele Mioriței și să lăsăm Miorița în casa ei, care este a părinților, a străbunilor noștri.